

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

7. Frutex Tabaci.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

in eo virtutis esse amor, in quo celestis doctrinæ odium est, aut neglectus. Initium recedendi à Deo, est fastidium audiendi divina: nec Deum diligit, qui pia monita non exurit. Lapis lydius explorat aurum, Evangelium Christi revelat cogitationes hominum.

VII. PRÆDESTINATIONIS

SIGNVM.

SYMBOLVM VII.

SYMBOLVM VII. **FRUTEX TABACI.** Saluberrimum hoc fruticis genus est, ulceribus præsertim & vulneribus curandis illustre. Grande ulcus corporis est, paupertas: grandius animi, peccatum. Utrique perlanando misericordiam conducit Eleemosyna, illa præsertim quæ datur benigno affectu in egenos. Et hæc per Tabaci fruticem representatur. Ab Apostolo id discimus: *Induite vos, inquit, viscera misericordie sicut electi Dei.* Non dantis manum duntaxat, sed & affectum requirit. Verè beatus qui intelligit super egenum & pauperem; in die malæ liberabit eum Dominus. Divinæ scripturæ syllogismo id firmatur: *Qui accipit mutuum, servus est feneratoris.* Sed ditissimus Deus per pauperem accipit mutuum. Facilis est jam conclusio. Alteram syllogismi partem confirmans Salomon: *Fenerator, inquit, Domino (seu, quod idem, Dominus accipit mutuum ab eo) qui miseretur pauperi.* Augustini ore Christus sic stipem mendicis: *Da mihi ex eo quod dedi tibi, de meo quero: da & redde; habuisti me largitorem, fac me debitorem, habeam te feneratorum: temporalia mihi das, æterna tibi restituam, te ipsum tibi reddam, quando te mihi reddidero.* Gregor. Nazianz. *Orat. de amore pauperum.* Fac calamitoso sis Deus, Dei misericordiam imitando, nihil enim tam divinum homo habet, quàm de aliis bene mereri: tibi derelictus est pauper, velut Deo. Talis in terrâ Deus Job fuit; *Pater, inquit, eram pauperum, & causam quam v. 16. & 15. nesciebam, diligentissimè investigabam. Oculi sui cæco & pes claud.* Tobias Deo charissimus: *Eleemosyna, inquit, ab omni peccato & à morte liberat, & non patitur animam ire in tenebras. Fiducia magna erit coram summo Deo eleemosyna, omnibus facientibus eam.*

§. I.

Chrystostomus: *Melius est, inquit, hanc artem dandi eleemosynam scire, quàm esse regem.* Hæc enim domos edificat in celis semper manfæras, hæc docet quomodo Deo positis similis fieri. Magna res est homo, & pretiosa, vir misericors. Qui pronus est ad misericordiam, benedicitur, de panibus enim suis dedit pauperi. Ergo beneficentia, ut eodem ore aureo loquar, Deo similis facit: & hæc charitatis mater, Christianæ virtutis proprium insigne, per quod discipuli Christi noscuntur: hæc nostrorum scelerum est medicina, hæc animæ fordes emundat, hæc scala quæ in celum usque porrigitur. Christus præcipit: *Theaurizate vobis thesauros in celo.* Audite, dicitur, d. di-vites, novam è celo artem: novus colligendi thesauri modus est, SPARGERE. Etastis hæcenus; nam dando discimus, non corradendo & servando. Thesauros in orbe illo supero struit, qui pauperibus eos in hoc infero distribuit. Imò nec opus quidem, plenas auro manus in egenos excutere; date obolos & asses, date panis frustilla (modò benevolus affectus accedat) & in foras recipietis plenissima horrea, opulentissimum ararium. Censores olim lustrabant civium aedes, & num si quæ tineæ in vestibus, vermes in carnibus, mures in panibus reperirentur, indagabant. Non cassus hic labor, hodièque forsitan invenirentur qui mallent hoc genus animalium pascere, quàm pauperes. Sed jam inventus est locus, patetque cunctis ad eum aditus, ubi nulli mures, non tineæ, nulli vermes. Theaurizate vobis thesauros in celo, ubi neque arugo neque tineæ demolitur, & ubi fures non effodiunt nec su-

rantur. Manna non corrumpebatur nisi quod in diem alterum servabatur; numi non amittuntur, nisi quos amittere nolumus: tutius servari non potest, quàm Tutius, quod perit inter manus mendiculorum. Ventres pauperum ampla sunt horrea, quidquid hic reconditur, in quod perit cendit securum, augetur multiplicatà usurâ. Si Absalom in manus mus auream cæsariem suam attundisset, crines capite, non funes gessisset: si fortunatior rem suam in pauperum subsidium acciderent, tot amicos arcæ clauderent, quot numos, nihil dando hoc agunt, ut periculosiores sint insidiæ, quo plures pecuniæ. Perde pecuniam propter Eccl. 22. fratrem & amicum tuum, & non abscondas illam sub lapide. Ps. 139. in perditionem, suadet Ecclesiasticus. Christus: *Date & Luc. 6. 38. dabitur vobis.* Puteus, si sua non amittat, lutescit: uberius fluit & purior, sæpe hauriunt. Cælo destinati cum stipem dant, si possent, eor adderent, adeo benigno sensu in egenos feruntur. Idcirco beatos pronunciat Qui d. Christus misericordes, non eos solum qui possent quam canit m. plurimum elargiri, sed qui vellent omnium misereri, Pythagoras olim dicit, similia non nisi à similibus comprehendere; hoc vitæ mercatu, non nisi simile simili paratur, oleum emittit oleo. Misericordiam vis consecuturi? hamum jace, misericordie opus. At dando aliis, ego ipse? Pusilli animi homo, & qui mavis diffidentia tuæ credere, quàm syngaphæ Christi! quantos avaritia ad incitas redegit! nullo eleemosyna. Certat Deus cum liberalitate nostrâ, nec munificentia sinit se vinci: *Date & dabitur vobis.* Sarephana vidua non tantos fecit Luc. 4. 5. sumptus in siccam prandiolum Eliæ, quantos lucrata Reg. 17. est. Elisei hospita plus recepit quàm hospiti suo contulit. 4. Reg. 4.

§. II.

AT sunt, non è numero prædestinatorum, qui raro Qui eleo- dant, nisi dent malignè. Malignè dant, qui quæ molum nauscent, quibus carere malunt, quæ vix aut elui sunt, dent ma- aut usui amplius, pauperibus elargiuntur: si quid in do- liget mo verminosæ carnis, si quid mucidi panis, si quid fugientis vini, aut morientis aceti; si quid putridi, si quid foetidi quod vix cani porrigas, mox ad pauperes abit, munificæ donatione. Heu Christiani, quàm sæpe blandâ persuasione, nos fallimus! hoc non est oleum, sed (quod Baruch exprobat) olivarum ossa offerre. Deus ad Cain Gen. 4. 6. & munera ejus non respexit, quia vilissima de terrâ fructibus offerebat, qui poterat meliora. Parum potes? sufficit Hom. 23. multum voluisse. Multum potes? cave velis parum dare. Si re ipsa ad non potes, pauperem spe bonâ, & miri alloquio juva; saltem tibi animo misere. Spreti non sunt Israëlita illi qui similes, setas, aut caprarum pilos obrulerunt; meliora deerant: sed si aurum habuissent, & ista obrulissent (ait Chryostomus) malè dicti protinus fuissent. Quidam non malignè dant, sed Qui non oleum misericordie, sordibus luxuriæ vitiant; tam faci- dent real- les ad eleemosynam quàm in libidinem proni. Anazar- men ingre- bæi Ciliciæ populi, optimam regionis olivitatem, virgi- ta sit coe- num suarum castimonie tribuunt, quæ solæ illic plan- eleemo- tant oleas, & olivas legunt. Christianis certissimum sit, na- oleam hanc nostram & Veneris myrtum, inimicissimas esse arbores, nec in eodem plantario jungi posse. Ingrata est Deo eleemosyna, quam fœda carnis voluptas comitatur, nec simul placere possunt, manus munifica, & libidinosus animus. Sunt alii, qui quidem hoc carnis luto non merguntur, sed quia videri amant & laudari, oleum suum sterilissimo labore effundunt. Et cur, mi Christiane, scit lava tua, quid dextera tua faciat? Jo- 108. 10. bus olivæ te comparat florem projicienti. Hæc enim ar- vers. 39. bor, inquit Gregorius, etsi largè floreat, si tamen immode- Greg. 1. 11. ratâ stringatur nebula, fructum omnem desperari jubet. Ita, qui tunc maxime misericors est, cum spectatores habet, vel ut habeat, fructum operis perdit, ex nebula favoris. Hominis prædestinati eleemosyna, unicum observat oculum, sed omnia cernentem; nec laudem expectat, nisi à quo & præmium, ab uno solo Deo. Et quamvis aureas habeat Rom. 14. alas

Signum VIII. Prædestinationis.

277

Sim. 32. *alas elemosyna, Chrysostomo docente, non tamen pavonis instar, admiratores sibi deligit in terrâ, cum numeratorem habeat in celo, eâ suis aureis alis subvolat, & Christo se sistit, quem in mendico agnoscit. Elemosyna tam non cupit esse nota, ut si possit, etiam clam domino suo latere velit: nam homo verè misericors, non laborat ut à multis sciatur quantum dederit, modò sciat is unus, qui potest danti reddere. Ideo D. Cyprianus hunc benevolum in egenos animum, securitatis nostræ salutem vocat prædium, quo Deum debitorem constituimus, & Christum judicem demeremur.*

S. III.

In die-judicii de-misericordiâ dignum erit exami-
 9.41. *Matth. 25. 34.* **S**upremo fatalis judicii die, de misericordiâ rigi-
 dum examen erit, & quæstio. Si quibus cor immi-
 te, darum, immisericors fuit, terribile velut in tabellâ
 decretum legent: *Ite maledicti in ignem ætornum.* At ii
 quos jam ab æterno divina destinatio Angelorum so-
 cietati adscripti, fidentius loqui poterunt cum judice; B
 licebit illis dicere: Da, quia dedimus: da te, quia tuâ
 causâ dedimus: miseri sumus aliorum, tu nostri mi-
 serere: fecimus quod iussisti, redde quod promisisti. Non
 erubescet hæc postulata iudex, & debitorem se liben-
 ter fatebitur. Cernent electi patulum in Christi latere
 hiansque & rosum vulnus, inque eo velut gemmis scrip-
 tum: *Venite benedicti, possidete regnum.* Impetrastis quid-
 quid petitis. Agnosco promissionem meam, laudo mi-
 sericordiam vestram, quæ jure sistere te præmio potest;
 accipite præmium quod pretio æstimari non potest.
 Quidquid ulli meorum fecistis, mihi factum est. Vestrâ
 me commiseratio cibopotusque sapius refecit: vestri
 ego vestibus tegebam, ad vestras ego ades peregrini-
 nus divertebam; vester in me amor, ipsos ad me car-
 ceres penetravit; vestra misericordiâ vixi: *Venite bene-*
dicti. Fragment panis famelico dedistis? En, mensam pa-
 ratissimam, venite ætornum epulaturi. Peregrinos te-
 cto non exclusistis? Angelorum cives vos esse jubeo.
 Seminadorum argentibus membris lanam injectistis?
 adeste, immortalitatis purpura velandi: *Venite benedi-*
cti. O qua hæc rerum commutatio pro centonibus,
 pro obolis, pro mensarum miculis, paludamentum
 gloria, thesauros cæli, delicias non finitendos recipere!
 16. *Eccl. 16. 35.* *Omnia misericordia faciet locum unicuique secundum meritum*
operum suorum, & secundum intellectum peregrinationis ipsius.
 Hæc, si quam vera, tam essent omnibus perisualia, ne-
 mos foret, qui non tam vili vellet celum emere. Veris-
 13. *Caf. 12. 13.* *simè dixit Augustinus: Si vñ mercator esse optimus, da quod*
non potest retinere, ut recipias quod non poteris amittere; da mo-
dicum ut recipias centuplum; da pauperi numum, ut à Christo
impetres regnum; da buccellam, ut obtineas peccatorum veniam;
da vestem ut merearis gloriam stolarum; da vilis ut consequaris
æterna. Quæ autem subtilitas, inquit Chrysostomus, illic tua
relinquere unde exiturus es, & illuc non premittere, quo iturus
es? Illic ergo tua reponere ubi tuam habes patriam.

VIII. PRÆDESTINATIONIS

SIGNVM.

SIMBOLVM VIII.

Simbo-
 lum VIII.
 Vitis sui
 ælimatio.
 100.
 17.
CVPRESSVS. Hæc perpetui vitosis & jucundi odo-
 ris arbor putredinem in se non admittit, ab aliis
 etiam, cadaverosum fetorem prohibet. Hæc non imme-
 ritò *Vitis sui æstimatio* significatur, quæ latentem super-
 biam vermiculum interficit, nec hominem ita corrup-
 pi finit & putrefcere, ut sibi placeat. Mala certè sanies,
 placere sibi ipsi. Odi superbos & arceo. Clamat David:
 Non habitabit in medio domus mee qui facit superbiam. Ra-
 rum ajunt esse generosum pharmacum, cui non insit
 veneni aliquid aut sacchari: nullum certè vitium est, in
 quo non aliquid superbiæ. Percense omnia, & sic esse
 Tom. I.

A deprehendes. Initium omnis peccati est superbia, & qui te. Eccl. 10.
 meret eam, replebitur maledictione, & subvertet eum in finem. 2. 15.
 Superbia pessimi ingenii fomes, funestis ac multiplici-
 bus vitiis in diversa prorumpit, odii, amorisque & super-
 omnia invidia supplicii obnoxia. Nec alii magis anxii Superbus
 aut perpetui motus sunt, quam hominum non tam est invi-
 quærentium laudem, quam hanc sibi debere creden- dia suppli-
 tum. Et contemni se facile suspicantur, & hanc alio- cius obno-
 rum, ut putant, contumaciam, in se acerbissimis curis xius, &
 vindicant. Jam sua vitia nesciunt, jam virtutes aliorum.
 Sic inflatis & turgentibus, pietas, fides & quidquid in
 hominibus sacrum, infra famam honorumque cupi-
 ditatem jacet. Et ceterorum quidem vitiolorum mate-
 ries sape vilissima, plerumque nobilissima est super-
 bia, quæ quodvis præclarum facinus, eruditionem om-
 nigenam & virtutem, omnem sanctitatem audet arro-
 dere; prius ad instar vernium, qui non nisi opti-
 ma pyra aut poma perrodunt: non est qui Diaboli mo-
 res venustius exprimat superbo. Ille Altissimo par esse
 nitentur, iste non exequari vult aliis, sed præferri. Sed
 nusquam non resistit superbis Deus, ut miles stans in pin-
 nis mœnium, quotquot ascendunt, romphæa detur-
 bat: quandoque tamen etiam vi nullâ superbus à Deo
 sternitur, perinde ac si regius olitor excrecentes in al-
 tum herbulas ludentibus digitis attondeat. Saul humi-
 lis in regem evectus, sublimis dejectus est. Sunt qui na-
 turâ cepas, sunt qui araneas aut feles horreant nativo
 odio: hæc natura Dei est, superbos horrere & execrari.
 Abominatio Domini est omnis arrogans: Immundus est apud
 Deum omnis qui exaltat cor suum. Sed veluti pestifera
 lues, variâ corporis parte se prodir, sic superbia non unâ
 moratur sede: quorundam occupat oculos, aliorum
 linguam: horum manus invadit, plurimorum vestem se
 involvit: sunt quorum collari tam pacata sedet & im-
 mobilis, ut illam nec centum concionatores loco mo-
 veant. Sunt quos sui neglegentes, & juratos superbiæ ho-
 stes diceret, nisi suas epulas, ædificia sua, liberos suos at-
 que familiam, ipsam supellestem suam superbe doc-
 cerent, arcano magisterio. & variè superbiæ spiramus,
 subtili prorsus ventulo: quandoque ipse nos deji-
 cimus infra quamlibet vilitatem, rosas & multa loqui-
 mur, aula byssina verba jactamus, omnium genibus
 advolvimur, ut malè super alios offeramur; in alto jam
 positi, nec superiorem ferimus, nec parem. Quid su-
 perbis pulvis & cinis? levi te mors afflatu disperget.
 Quid tibi places Sustine? fœces hominibus, fœces Ang-
 gelis, fœces Altissimo. Terram spiras (ô lutum prisca
 Adam!) & Luciferi fœtorem spargis. Si tibi non odor
 tantum cupressi, sed & altitudo placeat; age, ascende,
 sed præter te solum, neminem despice. Hoc grande &
 præclarum est, in alto non altum sapere; cum extolleris,
 teiplum deprimere, & (quod prædestinatorum est pro-
 prium) meritis celum attingere, & opinione suâ circa
 solum repere. Bernardus: Semper, inquit, divina gratia
 familiaris esse solet humilitas. Quæ est hæc tam sublimis humi-
 litas, quæ cedere non novit honoribus, insolere gloria ne-
 scit? non est magnum in abiectione esse humilem, magna &
 rara virtus est, humilitas honorata. Auditis hæc reges, &
 principes, rerum Domini? Audistisne ista vos viri tam
 docti quam superbi, vos tam fastuosi quam humosi?
 rara virtus est, humilitas honorata. Veræ autem humili-
 tatis hoc est proprium, ut quò quis, cælo teste, san-
 ctior, eò se judice vilior censeatur. Abraham Deo com-
 mendatissimus, nonne sibi cinis & pulvis: Petrus Ec-
 clesiæ petra, nonne se palam & ex animo professus ho-
 minem peccatorem? Paulus, vas electionis & Apostolo-
 rum princeps, nonne sibi abortivum, & indignum vocari
 Apostolum? Verè aliud exaltationis principium non est,
 quam humilitas, & vilissima sui æstimatio.

A a

S. I. Su-